

ᲦᲕᲘᲜᲘᲡ ᲡᲐᲛᲨᲝᲑᲚᲝ – ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝ Დათო ტურაშვილი

რედაქტორი ნინო გოგალაძე ინგლისური ტექსტის რედაქტორი ქეითი დეივისი დიზაინერი ია გაბუნია ტექნიკური დიზაინერი გიორგი ლომსაძე

© ბაკურ სულაკაურის გამომცემლობა, 2020 ყველა უფლება დაცულია.

შპს "ბაკურ სულაკაურის გამომცემლობა" მის.: დავით აღმაშენებლის 150, თბილისი 0112 ტელ.: 291 09 54, 291 11 65 ელფოსტა: info@sulakauri.ge

GEORGIA – THE HOME OF WINE Dato Turashvili

Editor Katie Davies
Design la Gabunia

© Sulakauri Publishing, 2020 All rights reserved.

www.sulakauri.ge

ISBN 978-9941-30-565-8

© ღვინის ქარხანა N1, გვ. 3; © საქართველოს პარლამენტის ეროვნული ბიბლიოთეკა, გვ. 121; © საქართველოს ეროვნული მუზეუმი, გვ. 48-49; © წინანდლის მამული, გვ.73; © მეღვინეობა ხარება, გვ. 96-97; © გოგა ჩანადირი, გვ. 10-11, 22, 26-27, 32-33, 42, 50, 56-57, 64-65, 79, 87, 92-93, 95, 101, 102-103, 104, 105, 114-115, 124-125, 131; © მირიან კილაძე, გვ. 66-67; © არჩილ ქიქოძე, გვ. 110; © გიორგი ნათენაძე, გვ. 133-134; დანარჩენი ფოტოები: Shutterstock.com

ყდაზე გამოყენებულ ფოტოზე გამოსახულია მიკროსკოპში დანახული წითელი ღვინის წვეთი. © Wine Factory N1, p. 3; © National Parliamentary Library of Georgia p. 121; © Georgian National Museum, p. 48-49; © Tsinandali Estate, p. 73;

© Khareba Winery, p. 96-97; © Goga Chanadiri, p. 10-11, 22, 26-27, 32-33,

42, 50, 56-57, 64-65, 79, 87, 92-93, 95, 101, 102-103, 104, 105, 114-115,

124-125, 131; © Mirian Kiladze, p. 66-67; © Archil Kikodze, p. 110; © Giorgi Natenadze, p. 133-134;

Other images: Shutterstock.com

Cover photo: Red wine under a microscope

ამ წიგნის გამოცემისათვის გაწეული დახმარებისა და თანადგომისათვის მადლობას ვუხდით კომპანია "ბლექ სი გრუპს" და თავისუფლების ქარხანას.

Special thanks to Black Sea Group and Freedom Factory for supporting the publication of this book.

ღვინის სამშობლო ჩვენთვის, ქართველებისთვის, რასაკვირველია, საქართველოა, მაგრამ ჩვენი ქვეყნის დამოუკიდებლობის აღდგენამდე ეს დანარჩენ მსოფლიოში მხოლოდ ზოგიერთმა მეცნიერმა და ღვინის ისტორიით დაინტერესებულმა ადამიანებმა იცოდნენ. For us, Georgians, the homeland of wine is certainly Georgia, but only a handful of academics and wine connoisseurs knew about it in the world before our country regained its lost independence.

ზემოთქმულის მიზეზი ბევრია (ობიექტურიც და სუბიექტურიც), მაგრამ მთავარი მაინც დაპყრობილი ქვეყნის სუსტი ხმა და ენერგიაა, რის გამოც იმ დანარჩენმა სამყარომ პატარა საქართველოს არსებობის შესახებაც კი არაფერი იცოდა.

There are several reasons, both subjective and objective, for this, the main one being that the voice of an occupied country is weak, so the rest of the world knew practically nothing about Georgia.

მეოცე საუკუნის ბოლოს,
როგორც კი საქართველომ კვლავ
დაიბრუნა საბჭოთა რუსეთის მიერ
წართმეული დამოუკიდებლობა,
ვაზის უძველესი და უნიკალური
ჯიშების აღდგენაც დაიწყო.
ამიტომაც ახლა, ოცდამეერთე
საუკუნეში, თავიდან გვიწევს ჩვენი
ქვეყნის წარდგენა დანარჩენი
მსოფლიოსთვის, რადგან,
სამწუხაროდ, ყველამ როდი იცის,
რომ უძველესი ცივილიზაციისა და
კულტურის ქვეყანა — საქართველო
— ღვინის სამშობლოც არის.

Perhaps didn't even suspect it existed at all. At the end of the 20th century, as soon as Georgia regained the independence taken by Soviet Russia, the oldest and most unique kinds of grapevine began to be revived. That's why now, in the 21st century we are obliged to introduce ourselves to the world, because, sadly, not many are aware that apart from being a country of ancient civilization and culture, Georgia is also the homeland of wine.

ეს წიგნიც სწორედ იმ მოსაზრების მხარდაჭერაა, რომელსაც ჩვენ ვიზიარებთ და აგრეთვე იმის ახსნის მცდელობა, თუ რატომ გვჯერა, რომ ღვინის სამშობლო სწორედ საქართველოა, მიუხედავად იმისა, რომ ამასთან დაკავშირებით მეცნიერთა შორისაც შეიძლება აზრთა სხვადასხვაობა არსებობდეს. თუმცა არავისთვის საკამათო არაა, რომ საქართველო არის უნიკალური, მრავალხმიანი, პოლიფონიური მუსიკალური

The present book is based on the premise supporting that theory, something we firmly believe in. Further, it is an attempt to explain why we believe it is so despite the fact that the opinions of experts can differ in this regard.

ფოლკლორის ქვეყანა; საქართველო ერთ-ერთი უძველესი ქრისტიანული ქვეყანაა, სადაც ჯერ კიდევ მეხუთე საუკუნეში დაიწერა პირველი ლიტერატურული რომანი ქართულ ენაზე და საქართველო არის უნიკალური კულინარიული კულტურის ქვეყანაც, მაგრამ ყველაფერი, რასაც საუკუნეების განმავლობაში ქმნიდა ქართველი ხალხი, პირდაპირ უკავშირდება ღვინის ფენომენს.

Nobody argues, however, that Georgia is the home of the unique polyphonic singing, that it is one of the oldest Christian countries where the first novel was written in the 5th century in its native language or that it is the land of a unique culinary culture. Yet, whatever the Georgian nation has created over the centuries is directly linked to wine.

ქართული ღვინის კულტურამ განსაზღვრა კიდეც ჩვენი არქიტექტურა, ლიტერატურა და ჩვენი ხასიათის ყველა თავისებურებაც; ღვინომ შექმნა ჩვენი ტრადიციებიც და გემოვნებაც, თავისუფლებაც და სიყვარულიც, სიკვდილიც და სიცოცხლეც.

ჩვენი სიცოცხლე იწყება ღვინით და ჩვენი დაბადება ჩვენი პირველი სადღეგრძელოა, ჩვენი სიცოცხლე სავსეა ღვინით და ადამიანის სიცოცხლე საქართველოში სულაც არ მთავრდება სიკვდილით,

It was wine culture that defined our architecture, literature and all traits of our character: wine shaped our traditions and tastes, our freedom and love, our life and death. Our life starts with wine when our birth is welcomed with the first toast. Wine accompanies our lives and even after death it continues to be part of us because one's name is invariably mentioned in toasts, thus immortalized,

რადგან ნეპისმიერი ადამიანის გარდაცვალების შემდეგ ამ ქვეყანაში მისი სადღეგრძელო მაინც რჩება და მისი სახელიც სადღეგრძელოში აგრძელებს მარადიულ სიცოცხლეს. მარადიულობის ეს ქართული საიდუმლოც, ალბათ, სწორედ მაშინ გაჩნდა საქართველოში, როცა ქართველების წინაპრებმა ველური ვაზის ნერგი კულტურული ვაზის და კულტურული ვაზის და კულტურული ვაზის ცივილიზაციის ათვლის წერტილი.

even if only in toasts. Such a secret to immortality must have appeared when the ancestors of modern Georgians discovered the wild vine and domesticated it. The emergence of the cultivated grapevine must have marked the beginning of the Georgian civilization.

რასაკვირველია, არსებობს რამდენიმე ქვეყანა და ხალხი, რომელთაც ჩვენსავით ვაზის უძველესი კულტურა აქვთ და, რა თქმა უნდა, არსებობენ ღვინის სხვა ტრადიციული ქვეყნებიც, მაგრამ ჩვენი ხალხისა და ქვეყნის ისტორიაში ღვინო ყოველთვის ასრულებდა განსაკუთრებულ როლს. ღვინის ფენომენს საქართველოში ყოველთვის განსაკუთრებული და გამორჩეული ფუნქცია ჰქონდა. ალბათ ყველა ქვეყანას აქვს თავისი გემო, სუნი და ფერი. ჩვენი სამშობლოს სუნი ჩემთვის მარნის სუნია და

There are certainly other nations with a similar ancient culture of domesticated grapes as well as other countries with rich wine traditions, but wine has played an exclusive role in the history of our country and its people, serving a significant function throughout. Each country might be associated with a particular taste, smell and colour, and for me the taste and smell of my homeland is linked with a wine cellar, while the colour is that of a vine leaf.

ჩემი სამშობლოს ფერი კი ვაზის ფოთლის ფერია. ამიტომაც მინდოდა, ჩემი სამშობლოს დროშას ჰერალდიკის ენითაც ეთქვა მთელი მსოფლიოსთვის, რომ საქართველო ღვინის სამშობლოა და ამიტომაც ვისურვებდი ჩვენს დროშაზე ვაზის ფოთლის გამოსახვასაც (ვიზუალურადაც კი წარმომიდგენია ის ინფორმაცია, რომელსაც ასეთი დროშა დანარჩენ სამყაროს გადასცემდა – ორ ზღვას შორის მდებარე ღვინის სამშობლო საქართველო, რომელსაც ვაზის ფოთოლი გამოხატავს).

That's why I wish our national flag featured it, communicating to the rest of the world that Georgia is the home of wine through heraldic symbolism. It is easy to visualize such information: a small country between two seas, the home of the domesticated vine and wine production.

